

Bujor
Nedelcovici
Jurnalul unui cântăreț de jazz

JURNALUL UNUI CÂNTĂREȚ DE JAZZ
Bujor Nedelcovici

Copyright © 2013, Editura **ALLFA**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
NEDELCOVICI, BUJOR

Jurnalul unui cântăreț de jazz / Bujor Nedelcovici. -
București : ALLFA, 2013
ISBN 978-973-724-698-1

821.135.1-31

Toate drepturile rezervate Editurii **ALLFA**.

Nici o parte din acest volum nu poate fi copiată
fără permisiunea scrisă a Editurii **ALLFA**.

Drepturile de distribuție în străinătate aparțin în exclusivitate editurii.
All rights reserved. The distribution of this book outside Romania,
without the written permission of **ALLFA**, is strictly prohibited.
Copyright © 2013 by **ALLFA**.

Editura **ALLFA** : Bd. Constructorilor, nr. 20A, et. 3
sector 6, cod 060512 – București
Tel.: 021 402 26 00
Fax: 021 402 26 10

Distribuție: Tel.: 021 402 26 30; 021 402 26 33
Comenzi la: comenzi@all.ro
www.all.ro

Redactare: Olimpia Novicov
Tehnoredactare: Claudiu Isopescu
Corectură: Marga Popescu
Coperta: Alexandru Novac

*Bujor
Nedelcovici*

Jurnalul unui cântăreț de jazz

PRIMA CARTE

Uitarea și orbirea

„Sunt trei timpuri: prezentul trecutului, prezentul prezentului și prezentul viitorului. Prezentul trecutului este memoria, prezentul prezentului este intuiția, iar prezentul viitorului este așteptarea.“

Sfântul Augustin

„Ma conscience n'a rien de commun avec la vôtre.“

Nietzsche

Sunt singur...

Nu am rude, nici familie, nici copii, nici măcar prieteni. Am o pisică și ea înlocuiește toate absențele și lumea întreagă... Pisica se numește Bill sau „Le Chat Botté“, blana ei este albă cu pete negre, iar în jurul ochilor are niște ochelari negri cu care mă privește precum un om... Dar am avut... Da! Am avut și muzica de jazz. Cum să trăiesc acum? Cum se pot armoniza singurătatea și muzica de jazz care presupune o comuniune și o comunicare cu ceilalți?

Nu am trecut, nici amintiri... Nu mai știu nimic despre copilărie, școală, părinți, studii... războaie... Parcă au fost două războaie? Nu îmi mai amintesc exact dacă am cântat la trompetă și pian... Mi-am pierdut chiar și numele. Poate mă numesc Pascal, Walter ori Benjamin. Nu! Walter Benjamin a fost un pictor sau un scriitor.

Mie gustul și parfumul madelenei nu-mi provoacă amintiri și nici nu sunt „în căutarea timpului pierdut“, cum a zis cineva... Eu trăiesc un singur timp, acum și aici. Orfeu – parcă așa se numea? – nu mai privește în urma lui spre Euridice, iar ea a ieșit din infern și rățăcește în... infernul de aici. Prin indiferența mea, ea a rămas în viață...

Am vrut și am reușit să uit până și ziua de ieri și trăiesc în „imediatul de fiecare clipă“. Privesc cerul pe fereastră... este o zi senină de toamnă, cu soare, fără niciun nor... albastrul cupolei

cerești este perfect și nu trece niciun avion care să lase urma lui albă ca o trăsătură de condei sau o semnătură...

Nimeni nu semnează nimic și nimeni nu este autorul timpului pe care îl trăiesc. Nici chiar Dumnezeu...

Dar care este numele meu? Nu știu! Poate eu sunt Eu și o să mă numesc EU! Atunci când o să mă cheme cineva la telefon sau o să mă prezint la primărie și funcționarul o să mă întrebe: „Care este numele dumneavoastră?” Eu o să răspund: „EU! Țsta e numele meu!”

Nu! Așa nu mai merge! O să mă duc la doctorul Poireaux sau la Boubaker să vadă ce se petrece cu mine. Nu e o situație normală și poate eu nu mai sunt... normal! „Bine-bine, domnule, ai vrut să uiți tot prin ce ai trecut de-a lungul vieții, poate ai avut dreptate, ai suferit un traumatism ori mai multe sau niciunul, dar să-ți uiți chiar și numele? Nu e posibil!”

Am fost la un neurolog și am făcut MMS (Mini Mental Score) și am răspuns foarte bine la toate întrebările. Am făcut analizele, chiar și un IRM, adică m-au băgat într-un aparat ca un tub spațial, în timpane au început să-mi răsune tot felul de sunete și zgomote, dar noroc că aveam căști la urechi. M-au sucit, m-au învărtit și apoi m-au scos de acolo de parcă aș fi fost într-un clopot de biserică și nu mai știam cum să merg. Un doctor s-a uitat la un aparat în care era înfățișat creierul în mai multe forme și secțiuni, parcă ar fi fost niște felii de parizer, apoi a zis că nu am nimic la cap. Ba nu! Am două semne, ca două virgule albe pe lobul stâng. Poate am avut un accident vascular și nu mi-am dat seama. Ar fi fost mai bine dacă era un punct și totul se termina, „fraza-vieții” lua sfârșit și eu nu cunoșteam finalul... Dar așa?! Spectacolul va continua... În rest, sunt perfect sănătos... și mă amuz de tot ce trăiesc.

Ei! Mi-am amintit! Bravo! Beniamin a fost ultimul fiu al lui Iacob și al Rașelei! Ei! Nu sunt chiar așa de idiot... Dar cine a fost Walter Benjamin?!

La toate aceste întâmplări neîntâmplăte și neobișnuite se mai adaugă încă o nebunie. Mi-am cumpărat o pereche de ochelari

negri, așa cum poartă orbii, și un baston alb rabatabil. Când ies din casă sunt un orb... care vede. Uneori, când traversez strada, câte un binevoitor mă ia de braț și mă ajută să ajung pe celălalt trotuar. De multe ori trec prin fața unei vitrine și când îmi văd silueta reflectată în geam îmi amintesc de Charlie Chaplin în *Cercul*, care avea melon, un mers... inimitabil, geniul umorului și al gagului. Nu semăn cu el. Regret... Eu sunt înalt, robust, am aerul unui domn respectabil, dar... sunt orb. Ieri m-am oprit în fața unui magazin, mi-am zărit silueta în vitrină și am izbucnit în râs. Mai mulți oameni au vrut să vadă ce văd eu și de ce râd, credeau că se petrece ceva caraghios în acel magazin care era o farmacie. Unul dintre ei s-a apropiat mai mult de geam, și-a pus palma streasină la ochi, s-a uitat înăuntru, și a zis: „Nu e nimic special! Țsta e un nebun care își bate joc de noi!“

Dar cum poate să fie orb un cântăreț de jazz?! Ray Charles a fost orb cu adevărat și a cântat... Bine-bine! Ai uitat că ai cântat jazz la trompetă și la pian și ai trăit toată viața pentru muzică?! Aaaa! Asta nu e bine! Și dacă Ray Charles a fost orb cu adevărat și tu poți să cânti jazz pentru că ești doar un orb fals...

Oricum viața nu e tristă și eu încerc să mă distrez în fiecare zi.
Que la paix soit avec vous.

*

— Tu ești Valter? l-am întrebat eu cu o reală curiozitate.

— Da. De ce?!

— Pentru că am crezut că numele meu este Valter...

S-a uitat lung la mine și m-a privit în ochi descumpănit și fără să rostească niciun cuvânt.

— Spune-mi, tu semnezi cu V simplu sau cu dublu V, adică Walter?

— Cu V simplu de la Victor, adică Valter, că m-ai înnebunit... Ce se întâmplă cu tine, Pascal? Nu arăți prea bine, poate ești bolnav?

— Ai zis Pascal? Aaa! Înseamnă că Pascal este numele meu! Da-da! Mi-am amintit. Iată, domne! Ce chestie nostimă!

— Adică...Nu-ți mai aminteai numele tău?!

— Ei! Da! Se mai întâmplă. Și iarăși m-a privit în ochi neștiind ce să creadă despre mine: oscila între glumă, impresia că îi joc o farsă și ipoteza că trăiesc o amnezie maladivă în care mi-am uitat chiar și propriul nume.

— Am auzit că ai divorțat, a continuat el dorind să schimbe subiectul convorbirii și să intrăm pe un domeniu mai concret.

— Aaa! De mult timp... Adică nu am divorțat, am plecat de acasă și... Ea zice că de fapt îmi doresc să trăiesc într-o scorbură sau peșteră și refuz să aud și să văd pe cineva. S-o am alături doar pe pisica Bill...

— Păi, de ce zicea așa? Nu cumva alergai „să prinzi fluturi“?!...

— Voia să spună că sunt un om primitiv, de grotă, „asocial“, era cuvântul ei preferat, chiar dacă sunt un cântăreț de jazz și mă urc deseori pe scenă... Sau poate crezi că „am fluturi la cap“, cum ai spus?!

Când ne-am întâlnit ultima oară repetai întruna cuvintele: „Ha-lu-ci-nant“ și „Nă-u-ci-tor“, a zis Valter fără să-mi răspundă la întrebare.

— Da! E adevărat? Mă obsedau și le pronunțam deseori... Poate trăim cu toții într-o continuă halucinație fără să ne dăm seama și nu facem altceva decât să râdem de noi fără să știm...

— Nu e rău răspunsul tău...

— Dar eu nu sunt singurul care aleargă pe câmp și fuge cu o plasă în mână să prindă fluturi...

— Au mai fost și alte cazuri? m-a întrebat el insinuant, dorind să afle dacă au mai fost și alți nebuni ca mine, adică cu „fluturi la cap“.

— Da. A fost un filosof german... Stai! Poate îmi amintesc numele! Heidegger sau... Nu! Poate Jünger, care era colecționar de fluturi. Avea o plasă cu un baston lung, alerga prin iarbă sau printre copaci, prindea fluturii, îi aducea acasă, înflegea un ac în ei

și îi așeza într-o cutie alături de alte cutii care formau colecția lui. Pasiunea asta are un nume, dar nu mi-l amintesc... Auzi, domne! Minunea naturii, fluturii cu aripile lor diafane și colorate de mâna lui Dumnezeu să fie uciși cu un ac și să te bucuri de frumusețea lor... moartă! Dar înainte de a muri, fluturii se zbăteau și dădeau din aripi crezând că se pot elibera. Îți imaginezi scena?! El fusese militar și poate așa își satisfăcea instinctul războinic. Nu mai putea să împuște oameni, înțepa fluturi... Până unde poate să ajungă perversiunea ucigașă a oamenilor!

— Și pe mine m-a interesat în adolescență migrația fluturilor, a peștilor și a păsărilor, a continuat Valter, bucuros că a găsit un subiect concret pentru conversația noastră. Fluturii din Canada pornesc în zbor spre Mexic și pe drum mor cu miile! Dar când ajung în Mexic... găsesc raiul pe pământ și își continuă metamorfoza... În ultimul timp, notez într-un caiet cuvintele care mă interesează, dar și pentru a nu le uita. Uneori le scriu chiar și pe partiturile muzicale, dar câteodată nu mai știu ce am scris...

— Și tu faci asta?! Bravo! Știam eu de ce suntem prieteni de atâția ani. Ieri am scris două cuvinte: „tandrețe“ și „candoare“. Nu-i așa că sunt frumoase?!

— Ei! Sigur, dar pentru că ai amintit despre migrația păsărilor și a peștilor... Știi? Anghilele! Peștii ăia lungi ca niște șerpi parcurg mii de kilometri pentru a ajunge în Marea Sargaselor și acolo își depun icrele înainte de a muri. Efortul depus pentru a ajunge la locul reproducerii îi transformă atât de mult, încât capul lor seamănă cu un cap de vampir, dar apoi își găsesc liniștea misiunii divine împlinite și... mor.

— Cine ai spus că era colecționar de fluturi? m-a întrebat Valter după o pauză, de parcă nu ar fi auzit ce i-am spus, iar discuția dintre noi părea să aibă... ceva halucinant.

— Nu știu prea bine, dar unul dintre cei doi pe care i-am amintit sau poate era altul, dar era totuși un om...

— Ascultă, Pascal! Mi-a plăcut discuția pe care am avut-o, însă... iartă-mă! Este ceva care nu funcționează cum trebuie în

capul tău... Ai grijă de tine... Am venit să mai aflu vești și să-ți propun să faci parte dintr-o orchestră de jazz. Mai cânti la trompetă?

— Prefer pianul... În ultimul timp am fost bolnav de plămâni... Nimic grav, dar mă feresc să suflu în goarnă... Și amândoi am râs și am dus mâinile la gură sugerând o trompetă...

*

Azi mi-a telefonat Benjamin și m-a invitat să bem o cafea la un restaurant din colțul străzii. Acum am înțeles că numele meu nu este nici Valter, nici Benjamin, dar de unde – mă întreb de unde și de ce?! – am crezut că am alt nume? Am înnebunit complet! Sau poate toată încurcătura asta a pornit de la Benjamin, adică Walter Benjamin. Poate ăla, adică Walter Benjamin, un străin, locuiește în mine și mi-a furat numele meu adevărat. Ei! Las-o baltă și nu te mai gândi la el...

Stăm la o masă pe trotuarul din fața restaurantului. E o zi plăcută de toamnă cu cer senin și soare. Este cald, dar în aer se simte o schimbare ce anunță iarna. Prin fața noastră defilează trecătorii într-un sens și în celălalt și eu îi privesc cu interes pentru că mi-a plăcut întotdeauna să asist la spectacolul străzii. Soarele mă împiedică să văd bine, așa că îmi pun ochelarii negri și trag bastonul spre mine.

— Dar ce-i cu tine? De ce porți ochelarii ăștia? mă întreabă Benjamin surprins și puțin intrigat.

Eu îi fac semn că soarele este puternic, nu pot să văd bine și așa se explică nevoia de a-mi pune ochelarii.

— Și cu bastonul ăsta alb ce mai este?!

Nu știu ce să-i răspund, apoi apăs mâna pe baston în semn că mă sprijin de el.

— Dragă Pascal! Ce rol vrei să mai joci acum? În liceu te țineai mereu de glume și de farse. Într-o zi ai venit îmbrăcat în costum de pirat și te-au eliminat trei zile. Altă dată... Îmi amintesc

perfect! Altă dată ai cântat la trompetă și ai aruncat petarde și artificii de era să dai foc școlii. Au chemat pompierii... Mi-ai spus că ai fost de mai multe ori la Festivalul de la Veneția și la Carnavalul de la Rio de Janeiro și chiar la cel de la Nisa... Evident! Acolo purtai costume de carnaval și măști...

Am simțit un aer de ironie în comentariul lui Benjamin, sarcasm și chiar superioritate. Între noi a existat dintotdeauna o concurență nedeclarată, poate pentru că amândoi cântam jazz la trompetă. Trec cu ușurință peste acest amănunt și încerc să-i răspund.

— Da! Mi-au plăcut sărbătorile și petrecerile populare în care simți că și ceilalți sunt fericiți și se bucură de fiecare clipă. E prea multă tristețe și suferință în lumea asta, dragă Beni! ...Mi-a plăcut să dansez vals, polcă, mazurcă, menuet... La Veneția am intrat în palate cu holuri vaste și decorate după stilul arhitectural al Renașterii. Am privit pe ferestre canalele cu apă pe care treceau vaporete și gondole. Vai! Doamne, cât era de frumos! Mi-au plăcut femeile care se ascundeau în spatele evantaielor și al măștilor, invitându-te să le îmbrățișezi, dar pe care nu puteai nici măcar să le săruți... Un fel de amor fără amor și doar senzualitate, invitație, tentație, ispită... Știi, se spune că frumusețea este o promisiune! Iar femeile cu măști colorate ascundeau o promisiune... nedeclarată. Mi-au plăcut costumele prinților, conților, regilor în care poți să te travestești pentru câteva ceasuri purtând o mască pe figură, din spatele căreia privești lumea din jur, fără ca ceilalți să-ți vadă chipul, expresia și ochii... Mi-a plăcut să fiu altul și altfel decât sunt în fiecare zi! Poate pentru că mă plictisesc cu mine, cu ceilalți și vreau să-mi schimb identitatea, să fiu alt om... sau altul... un străin care vrea să trăiască în mine, să mă locuiască... Cum este Walter Benjamin de care nu mai scap și nici nu știu cum a apărut în mintea mea...

— Noi am făcut liceul împreună, apoi Conservatorul și am reușit – adică așa cred – am reușit să ne cunoaștem destul de bine... Tu ești un om timid, reținut, un introvertit, chiar un blegoman...

Iartă-mă că îți spun, dar numai în aparență! În realitate ești un trăsnit, un nebun, un rebel, un revoltat, un provocator și chiar... un anarhist! Acum vrei să joci rolul unui orb și ți-ai luat ochelari negri și baston alb. Spune-mi! Dar sincer... Ce te-a determinat să adopți „această postură și impostură“ și să joci un rol atât de trăsnit?!

Nu știu ce să răspund, sau știu, dar nu vreau să mă grăbesc pentru că simt că Beni dorește să-mi spună ceva.

— Acum nu mai ești tânăr ca înainte, când eram în liceu. Atunci înțelegeam, dar acum? Am câștigat câțiva ani sau am pierdut câțiva ani din viață... Poate că acum ies în evidență trăsăturile de caracter pe care am încercat să le ascundem...

— Dragă Beni, așa îți spuneam noi în liceu. Nu este un rol pe care vreau să-l joc în acest spectacol numit viață. Nu m-am urcat pe scenă în „comedia umană“ despre care a scris nu mai știu ce romancier. Eu... Nu mai pot și nu mai vreau să văd ce se petrece în jurul meu și în lumea în care trăiesc... O lume urâtă și crudă din toate punctele de vedere. Nu mai pot să văd oameni urâți – nu toți, nici vorbă –, dar unii sunt urâți, vulgari, grotești și cu expresii tâmpe... Vezi pe stradă și în metrou... grași, burtoși, cu pantalonii în vine, gata să le cadă pe jos, și de fiecare dată am senzația că trebuie să-i ajut să-și ridice centura... Femei grase, diforme, îmbrăcate cu pantaloni strânși pe corp, dar cu un cur imens și fesele care saltă la fiecare pas ca două mingi de fotbal – mingi dezumflate și scofâlcite... Ieri am văzut în metrou un bărbat care nu avea gât, dar avea în schimb o bărbie lungă și o gușă de parcă era un pelican. Nu rămânea decât să cloncăne! Știi cum fac pelicanii? Pac-pac! Dar ei sunt nostimi și îi iubesc... Eram tentat să mă apropiu de el și să-i spun la ureche: „Du-te, domne, la spital și taie-ți gușa! Cum poți să te privești în oglindă dimineața când te bărbierești și te speli pe dinți?! Nu cumva vezi în oglindă un pelican și te sperii?“ Mă uit la ei, dar nu este vina lor, ci a mea pentru că încerc să-i cunosc... fără să-i cunosc... Și asta nu se reduce la câțiva trecători. „Simt enorm și văd monstruos!“ Nu știu cine a zis,

dar a zis bine. Văd urâtenia, hidoșenia care ne înconjoară, dar și frumusețea fragilă și plină de candoare ce vrea să reziste în fața acestui carnaval apocaliptic care nu se petrece la Veneția, ci aici, în jurul nostru și în fiecare zi. Și uite așa... Am luat decizia să nu mai văd nimic și să merg cu ochelari negri de orb și cu un baston alb. Ei! Toate mașinile se opresc când vreau să traversez strada și asta mă amuză enorm, uneori râd în hohote în sinea mea, dar fără zgomot, să nu mă audă careva, că m-ar lua la bătaie sau m-ar duce la poliție...

Tace. Beni tace și soarbe din cafea. Nu ridică privirea spre mine. Simt că nu este de acord, dar este surprins de tot ce i-am spus și de felul meu de a gândi și a mă comporta.

— ...Tu vezi urâtul celorlalți și al lumii în care trăim! Bine! Foarte bine! Dar tu nu te vezi pe tine? Și cu ce drept îi judeci pe cei din jurul tău?! Că sunt grași, că sunt diformi, că le cad pantalonii?!

— Nu o să-ți spun acum ce părere am despre mine, dar eu nu îi judec și nici nu-i condamn... „Je vois, donc je pense. Non! Je ne vois pas, et je ne pense pas.“ Nu o să-ți fac o teorie a „observatorului observat“ pentru că nu am suficiente cunoștințe... Refuz să-i mai privesc și să gândesc. Atâta tot!... Chiar dacă îmi deranjează privirea... Nimic altceva!

— Dar nu te-ai întrebat dacă privirea ta nu este o indiscreție, o agresiune, un viol?! Îi dezbraci și le scoți chiloții de pe ei! Asta găsești tu că e normal?

— Nici vorbă! Știu că prin imaginea și chipul celuilalt pătrundem într-un spațiu al ființei interioare, ajungând în acea lume divină care se ascunde în fiecare dintre noi... Știu-știu!

— Nu cred că știi, dragă Pascal... Chipul uman este sfânt și dacă îl privim în ochi pe cel din fața noastră nu mai putem să-l ucidem. Așa se zice, dar...

— Prin expunerea în exterior a chipului uman credem că se deschide o poartă interioară, dar aceasta nu poate fi atinsă prin indiscreție și nici prin „cunoașterea intuitivă“, cum a pretins cineva...

Al treilea ochi care vede ceea ce alții nu văd. Ochiul din frunte! Hai! Ne-am luat cu vorba și îmi face plăcere că am schimbat câteva idei, chiar dacă tu nu ești de acord cu... „orbirea mea deliberată pentru a evita privirea indiscretă“! și am râs amândoi.

— Da! Și mie mi-a plăcut să stau de vorbă cu tine și discuția noastră nu s-a redus la un simplu bla-bla-bla...

— Se zice că numai proștii trag repede concluzii... Dacă aș fi știut să scriu, aș fi vrut să compun un poem închinat nebuniei, umorului, ironiei, satirei, pamfletului, carnavalului, bâlciului, farsei, clovneriei și deriziunii... în special autoderiziunii... dar în niciun caz un poem închinat cinismului, aroganței, sfidării, snobismului și disprețului tăcut...

— „La dérision c'est la politesse du désespoir“, a zis Beni și eu am tăcut, considerând că aici se poate opri convorbirea noastră.

Priveam trecătorii și ochii noștri alergau fără să se oprească asupra niciunuia. Mi-am dat seama că nu mai aveam ochelarii negri pe nas, iar bastonul alb alunecase lângă scaun.

— Îți propun să mergem la un restaurant vietnamez și să mâncăm pește crud. Îți place? l-am întrebat eu.

— Ador peștele crud, dar te invit eu. Rândul trecut ai plătit tu!

— Știi un restaurant în apropiere, și ne-am ridicat amândoi, apoi am traversat strada.

*

La restaurantul vietnamez nu am găsit nicio masă liberă și Beni mi-a propus să mergem în Place Bastille pentru că știe pe Rue de la Roquette un restaurant pakistanez cu mâncăruri excelente. Când am intrat în restaurant, patronul – un bărbat voinic și cu expresie gravă – l-a întâmpinat pe Beni pe care îl recunoscuse, a aplecat capul în semn de salut și ne-a arătat o masă la fereastră. Atmosfera era plăcută, nu era prea multă lume, doar câteva tinere râdeau zgomotos cu voci pițigăiate de rațe sau găște care se îndreaptă fericite spre râu.

Un tânăr ne-a adus lista de bucate și am remarcat că era de o frumusețe neobișnuită. Lui Beni nu i-a scăpat privirea mea și a zâmbit insinuant, ca și cum mi-ar fi spus: „Lumea și oamenii nu sunt chiar atât de urâți cum crezi tu“.

Eu am ales să mănânc *gambas* la grătar, un fel de crustacee, asortate cu orez și câteva sosuri. Tânărul chelner s-a apropiat de noi și ne-a întrebat ce am ales. I-am spus și după ce și-a notat într-un carnetel, privindu-l cu insistență, nu am reușit să tac și l-am întrebat: „Dumneata ești pakistanez?“ Beni a început să zâmbească de curiozitatea mea nestăpănită. „Nu! Sunt din Bangladesh“, și a zâmbit. „Dar cred că știi că în regiunea aceea au fost multe războaie?“ l-am întrebat eu dorind să mai stau de vorbă cu el și să-l privesc. „Nu! Eu sunt prea tânăr și am venit la Paris de câțiva ani. Dacă vreți să aflați mai multe, întrebați-l pe patron...“ și s-a îndreptat spre bucătărie.

— Vezi că nu sunt chiar toți atât de urâți și cu pantaloni gata să le cadă! a remarcat ironic Beni.

— Ai văzut ce frumos era?! Adonis! Apollo! Și să nu crezi că îmi plac băieții...

Am râs amândoi, am mai schimbat câteva cuvinte și imediat patronul a venit la masa noastră. Fusese prevenit de tânărul chelner și era încântat de dorința noastră de a afla câteva amănunte despre ei. Patronul ne-a spus că el este indian, locuiește de mai mulți ani la Paris, iar privitor la întrebarea mea, poate să-mi spună că Pakistanul, Bangladeshul și India au purtat mai multe războaie în special pentru problema Cașmirului. După care s-a retras aplecând din cap cu aceeași politete... indiană. Dar Beni i s-a adresat imediat și el a fost nevoit să se întoarcă la masa noastră.

— Scuzați-mă! Noi suntem cântăreți de jazz și nu prea cunoaștem istoria acelei regiuni... Am auzit doar despre Gandhi...

— Despre Mahatma Gandhi? și văzând că Beni nu-i răspunde, a continuat. Mahatma Gandhi, Indira Gandhi și fiul lor Rajiv Gandhi... toți au fost asasinați... și aplecând din nou capul s-a retras.

— Pentru că ai pus o întrebare, am zis să fac la rândul meu pe deșteptul și nu știam altceva decât că am auzit cândva despre Gandhi! Cred că am făcut o gafă și ne-am dovedit ignoranța... și am zâmbit amândoi. Totuși! Trei șefi de stat au fost asasinați...

Am vorbit, am mâncat încercând să depășim momentul, apoi Beni m-a întrebat cu aerul că își aduce aminte ceva important despre mine:

— Dar ia spune-mi, dragă Pascal, ce alte nebunii ai mai făcut?

— ...Ești ironic și ai avut întotdeauna... sau ai crezut că ai un ascendent asupra mea, am zis eu în glumă. Dar tu de ce nu îmi spui nimic despre tine? Nu ne-am văzut de multă vreme.

Beni a început să-mi povestească la ce concerte de jazz a participat, că s-a despărțit de curând de a treia femeie cu care are doi copii și că acum este cu o fată mai tânără cu douăzeci de ani, și a zâmbit insinuant. Și-a cumpărat de curând o casă la Medon, nu departe de casa în care a locuit Rodin, îi place localitatea pentru că are un peisaj plăcut și odihnitor, cu multă verdețură și copaci, așa se explică faptul că acolo au trăit mulți artiști. Este extrem de energic că a început niște lucrări de reamenajare a locuinței și are multe probleme cu constructorii și cu o arhitectă care îi propune și îi impune modificări, iar el nu este de acord.

— Dar tu unde locuiești? m-a întrebat el.

— Nu departe de locul unde ne-am întâlnit, am zis, încântat că pot să divaghez puțin. Stau într-un apartament cu patru camere... un hol spațios unde am un pian și un sintetizator la care fac exerciții în fiecare zi... Sunt mulțumit! Din acest punct de vedere sunt mulțumit! am afirmat cu o falsă modestie... improvizând mult.

Minciuna era doar parțială, sau minciună prin omisiune... Apartamentul descris coincidea cu cel în care am locuit împreună cu soția și fiul meu. L-am cumpărat înainte cu mulți ani, când câștigam mai bine și după ce am fost prin mai multe turnee cu orchestre de jazz... Acum însă...

— Dar nu mi-ai povestit despre ultima ta nebunie! m-a iscodit el frecându-și palmele, ca și cum avea să mă aplaude în curând.

— Da! Îți povestesc, dar să nu mai râzi atât de zgomotos pentru că o să spargi geamurile!

— *Promis juré!*

— Am vrut și am reușit parțial... să uit totul! Trecut, amintiri, copilărie, familie, unde și când m-am născut, să uit chiar și numele pe care îl am! Valter mi-a amintit că mă numesc... Pascal!

Beni a izbucnit într-un hohot de râs atât de puternic încât toată lumea din restaurant a întors privirile spre noi și tinerele din colț au amuțit de parcă s-ar fi simțit în inferioritate sau ironizate pentru veselia lor zgomotoasă de până acum.

— Și de ce toată năzdrăvănia asta?! Ce ți-a provocat acest gând neomenesc și nebunesc? Un om fără memorie... nu este om! Poate vrei să spui „un trou dans la mémoire“? Așa! O gaură în minte și în amintiri? Dar se pune și problema...„enracinement“ sau „déracinement“. Îți pierzi rădăcinile și ești ca un copac...

— Cu rădăcinile în cer...

— Însă ești un om dezrădăcinat... și n-ai pământul sub picioare!

Am tăcut. Am regretat că îi fac această confesiune, poate nu avea capacitatea intelectuală și sensibilitatea necesară de a mă înțelege.

— Vezi! Dacă te-ai jucat prea mult cu tine și cu trecutul tău?! Farsorul și-a jucat propria lui farsă.

— ...Poate...

— Sau poate ai o pierdere temporară de memorie. Iartă-mă că îți spun chestia asta! La vârsta noastră începem să avem probleme cu memoria. Mai întâi nu ne mai amintim numele persoanelor... „Aaaa! Îmi scapă numele“, zicem noi scuzându-ne de un lapsus generalizat. Apoi uităm cheile de la mașină, cheile de la casă, codul de la ușa de intrare, pinul de la cardul bancar... coduri și numai coduri...

— Da! Ai dreptate. Totul este codificat, iar noi poate suntem pentru alții un cod și ne-am pierdut numele și identitatea, am zis eu conștient că am căzut în cursa pe care mi-o întinsese.